

nota

TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW, MPVO

Voortgezet Onderwijs

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Van

1 - Persoonsgegevens

Datum

Referentie

42567668

Bijlagen

9

Kamerbrief vijfde voortgangsrapportage NP onderwijs

Aanleiding

Op 28 november bieden we de vijfde voortgangsrapportage en Kamerbrief over het Nationaal Programma Onderwijs (NP Onderwijs) aan de Kamer aan.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om de kamerbrief te ondertekenen en daarmee akkoord te gaan met de verzending van de brief, voortgangsrapportage en onderliggende onderzoeksrapporten aan de Kamer.

Kernpunten

- De vijfde voortgangsrapportage en aanbiedingsbrief gaan in op alle onderwijssectoren: van primair tot en met hoger onderwijs. Zodoende zijn de Kamerbrief en voortgangsrapportage ook een gezamenlijk product van DGPV en DGHBWE en wordt de brief zowel door MPVO als door MOCW ondertekend.
- In de brief schetsen we eerst een algemeen beeld. We gaan vervolgens in op de situatie van de leerlingen en studenten: we presenteren de meest recente gegevens over de leerprestaties in het funderend onderwijs en de meest recente uitvalcijfers in het vervolgonderwijs. Daarna gaan we in op het welzijn van leerlingen en studenten. Tot slot blikken we vooruit op de komende periode en de afronding van het programma.
- Eerder is met u afgestemd de Kamerbrief op 28 november te verzenden aan de Kamer. Dit past bij de verantwoordingscyclus van de afgelopen jaren. De verzending eind november valt ook samen met de publicatie van de *factsheets* voor het po van het Nationaal Cohortonderzoek Onderwijs (een van de belangrijkste bronnen in de voortgangsrapportage voor leerresultaten) en de Kamerbrief over het Masterplan Basisvaardigheden. Verder verschijnen kort na verzending de resultaten van het *Programme for International Student Assessment (Pisa)*, naar verwachting op 5 december 2023.

Toelichting Brief

In de brief wordt ingegaan op de onderstaande punten:

- U spreekt uw waardering uit voor wat het onderwijspersoneel de afgelopen periode heeft betekend voor leerlingen en studenten en hoe ze zich blijven inzetten voor hun leerlingen en studentenwelzijn en hun schoolloopbanen.
- Fysiek onderwijs is eigenlijk overal weer de norm. Dit draagt bij aan welzijn en motivatie. Het belang van de school als sociale omgeving is door de coronacrisis nog meer naar voren gekomen.

- De bestedingen lopen voorspoedig. Het funderend onderwijs heeft 40% van de middelen besteed (januari 2022), in het vervolgonderwijs is 81% besteed (juli 2023). Voor beiden geldt dat dit in lijn is met de verwachting. Het hbo liep in de vorige brief (ver) achter, maar lijkt een been te hebben bijgetrokken.
- De gevolgen van de coronacrisis zijn nog niet voorbij. We zien eerste lichtpuntjes met betrekking tot leerprestaties in het po, studievertraging en welzijn, maar ook zorgen om bijvoorbeeld de leerprestaties in het vo en de nog veel aanwezige mentale problemen.
- Het welbevinden en de motivatie van leerlingen blijven een punt van zorg. Veel leerlingen worstelen hier nog altijd mee en dat is ook zichtbaar in de cijfers, hoewel de coronapandemie als negatieve invloed inmiddels wellicht is ingehaald door recentere (inter)nationale crisissen en conflicten. Ongeacht de oorzaak vormen welbevinden en motivatie fundamentele voorwaarden voor leerlingen om zich te kunnen ontwikkelen.
- In de kamerbrief wordt de motie van Peters en Beertema afgedaan.¹ Hierin werd verzocht om de inzet van het NP Onderwijs te betrekken bij de evaluatie van de eindexamens in 2023. Uit de implementatiemonitor blijkt dat veel scholen hiervoor in grote meerderheid ook middelen hebben ingezet.²
- De kamerbrief bevat ook een reactie op het vierde advies van het Platform Perspectief Jongeren, zij geven aan dat het NP onderwijs de samenwerking tussen gemeenten, zorg en onderwijs hebben verstevigd. Maar dat deze na het aflopen van het NP onderwijs weer onder druk kan komen te staan. Wij delen deze zorg, maar geven aan ons tegelijkertijd te blijven inzetten voor de thema's uit het NP onderwijs via andere programma's en aanpakken.
- In de brief geeft u op een aantal punten acties of inzet weer, namelijk:
 - Dat u ook de komende periode leerlingen en studenten blijft volgen via het cohortonderzoek van DUO, om te kunnen zien hoe het de leerlingen en studenten die de komende jaren vergaat.
 - Dat de uitval nog steeds hoog is, ontwikkeling van de uitvalcijfers de komende periode gemonitord blijft worden en dat in het mbo het Actieplan voortijdig schoolverlaters (vsv) wordt ingezet om het aantal vsv'ers te verlagen.
 - Dat op verschillende manieren, ook na het NP Onderwijs, wordt gewerkt aan verbetering van het welzijn van leerlingen en studenten (o.m. Gezonde School, School en Omgeving en Landelijk Kader Studentenwelzijn). Hierbij wordt ook samengewerkt met andere ministeries (zoals VWS), deze samenwerking zal ook worden voortgezet.
 - Dat u voor het mbo en hbo doorgaat met het monitoren van stagetekorten, maar ook werkt aan het uitbannen van stagediscriminatie en zorgen voor een passende vergoeding voor stagiairs (onder meer via het Stagepact).
 - Dat in het mbo, hbo, wo en het onderzoeksdeel van het programma in 2024 de kwalitatieve evaluatie start. Deze verwacht u in het voorjaar van 2025 naar de Tweede Kamer te sturen. Voor een kwantitatieve evaluatie is het nog te vroeg, daarvoor wilt u leerlingen en studenten langer volgen.
 - Het funderend onderwijs zal in de komende periode de evaluatie opzetten en na het schooljaar 2024-2025 (einde looptijd) beginnen met evalueren.

¹ Kamerstukken II 2022/2023, 31 289, nr. 538.

² Implementatiemonitor Nationaal Programma Onderwijs – vijfde meting in het funderend onderwijs.

Toelichting NP onderwijs

- Het NP onderwijs is in 2021 gestart om de door de coronapandemie ontstane leerachterstanden weg te werken en het verminderde welbevinden te verbeteren. Hiervoor is voor het funderend onderwijs 5,8 miljard en voor het mbo en ho 2,7 miljard beschikbaar gesteld. Gedurende de uitvoering is de bestedingstermijn verruimd,³ dit omdat scholen meer tijd nodig hadden om het geld goed te besteden en ook in de Tweede Kamer werd opgeroepen tot verlenging.⁴
- De Kamer is via eerdere voortgangsrapportages steeds geïnformeerd over de voortgang. Bij deze nota is de vijfde voortgangsrapportage ter informatie bijgevoegd. In de rapportage wordt ingegaan op de leerprestaties, het welbevinden en de executieve vaardigheden van leerlingen. Ook wordt ingegaan op de uitvoering van het programma door scholen en gemeenten. De rapportage geeft een beeld van schooljaar 2022/2023 en een vooruitblik op het komende schooljaar.

Toelichting proces

- De belangrijkste conclusies uit de Kamerbrief en voortgangsrapportage zijn in een bestuurlijk overleg besproken met de Inspectie van het onderwijs (Ivho), SLO, CITO, PO-raad en VO-raad. Daarnaast zijn deze besproken met de MBO-raad, de Vereniging Hogescholen (VH) en de Universiteiten van Nederland (UNL), ten slotte zijn JOB MBO en het Interstedelijk StudentenOverleg (ISO) schriftelijk gevraagd om input. Ambtelijk is er interdepartementaal afgestemd met de ministeries van AZ, FIN, SZW, BZK en VWS.
- Het afstemmingsproces heeft geleid tot verdere inhoudelijke aanscherpingen in de brief en op het terrein van samenwerking tussen de ministeries, maar niet tot grote inhoudelijke wijzigingen.
- De Kamerbrief is nu parallel aan u en de MOCW verzonden. Na reactie op de brief passen wij deze aan en volgt een tekenversie.

Toelichting evaluatie NP Onderwijs

- In het funderend onderwijs loopt het NP Onderwijs nog tot schooljaar 2024-2025. De evaluatie wordt al wel vormgegeven de komende periode, maar nog niet gestart. In het vervolgonderwijs is 2023 het laatste reguliere bestedingsjaar, 2024 is een uitloopjaar. Gezien dat de bestedingen in deze steekproef op 81% liggen, verwachten we dat bijna alle middelen in 2023 zullen zijn uitgegeven, maar er ook instellingen die het uitloopjaar nodig zullen voor de besteding van de middelen.
- De kwalitatieve evaluatie voor het vervolgonderwijs zal worden gestart, waarbij we onder meer met personeel van instellingen en studenten in gesprek gaan over het NP Onderwijs. Deze zal begin 2025 worden afgerond.
- Een kwantitatieve evaluatie is ook voor het vervolgonderwijs nog te vroeg. Het is sowieso lastig -zo niet onmogelijk- om iets over de directe effectiviteit van de ingezette middelen te zeggen. Er is geen nulmeting of controlegroep beschikbaar en verschillende andere ontwikkelingen (autonoom en beleidsmatig) hebben ook effect op indicatoren als uitval en welzijn.
- ~~Wel kunnen we analyseren hoe het de studenten die tijdens de pandemie in~~

³ Kamerstukken II 2021/2022, 35925-VIII nr. 155.

⁴ Kamerstukken II 2020/2021, 35 570 VIII, nr. 232.

het vervolgonderwijs zaten en zijn ingestroomd is vergaan. Deze groepen zullen over een langere periode gevolgd moeten worden om conclusies te kunnen trekken over de mate waarin effecten van corona op deze groepen zichtbaar blijven en over mogelijk herstel van de schoolloopbanen of het welzijn.

redacted on: Thursday, November 23, 2023

- Redaction (1 redaction)

1 Privilege / Exemption reason used:

1 -- "Persoonsgegevens" (1 instance)

Redacted pages:

Page 1, Persoonsgegevens, 1 instance